

כמו מלאכי, עוזרא¹⁸ העולה ומעלה וחזר מבבל לא"י, הוא אחרון הנביאים וחותם, — בהזכרת תורה משה עבד-יד', מצות חוקיה ומשפטיה, עם הודעת שליחותו של אליהו הנביא להשיב לב אבות ובנים, — ובסיומו נמשכה בישראל רוח-הקדש המכונת למעשים ולמצבים השונים, — כן אג החנוכה, בהחזרת המלכות הישראלית, מלכות הארץ ותורת אליהה במלוא מפלאות נצחונה בבית המקדש, הוא סיום של החגים, של סדרי זמנים בישראל, האחרון והחותם שלהם. לפי החיתום הזה ומתוכו, מהoor חדש את קדושת המקום וחנכו בת את גבורה רוח ישראל ותקף, היו במעמד נצחו בשטפי-הימים-היהודים, לפיכך, ובמהذا זו, נתגלה יפוי-כוחה של היהדות להמשכת קידוש-זמןיה בכל מצביה וטלטוליה השונים. הקדוצה המיטלטלה¹⁹ של המאור, אשר בדורמה²⁰ של קדושת-הקבע של בית-הבחירה, נשתרה בטורתה בחותמו של הכהן הגדול, בת היה הגס הגדול, בה הופיע השיא הנשגב של פלא-הישועה במלחמת-יד'. האור של החג האחרון זהה, בידור מצותו, נאצל ומתפשט מאין, באורתו הייחודית שהיא במקרה ובשינוי²¹ תבנית מזו של המנורה הצבורית המקורית, בכל בית ישראלי, בכל משפחה ישראלית. זה אור התורה ונגר המזו²² מאירם ומישרים בה את דרך החיים, בדעת רוממותם ותוכחת מוסרם, לכל בני ישראל בכל מושבותם, גם בכל מצרי נידחיםם, מגלים את חלקם באלהיהם, את חלקם בתורתו ודבקם במצוותיו, מבטלים את על מלכיות הגויים, אשר סבוגנו סבבונו ודועכו כאש קוצים, מפני השמן²³ הנמשך בבתי-הקדש הישראלים. בעצם הופעת מציאותם, לשמה בלבד, "לא לתשמש בהם" שימוש מעשי או רוחני, "אלא לראותם" "כי קודש הם", ו"קדש הוא מלא בגרמיה"²⁴, מקיימים הם את היהדות וחיוניותה, את עיקר כחו של ישראל וערכו היסודי שבעצם מציאותו, כי קדש הוא לד', בכורו ועליזנו²⁴ — ובஹיותם הם קדושים". האחיזה הקרהית, של אחרון סדרי זמנים, בראשון מקומותינו, היא ממשיכה וגומרת ומקנה בקרבונו את רכושנו המרובה, המתגלגל וחזר בתלייפות עתותינו וכל פרטיות תנודותינו, וכולם פונים בהתקנותם למקור המקום האחד, שהוא מבטיחה את קיומנו ותקומתנו השלימה בה שם ד'.

הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ עָלָיו הַלְלוּ - לְבָנֵינוּ וְלְבָנָתֵינוּ

תריע (א) ה' ימי חנוכ'. בנוול כתיה נטנה מהרת כניעס ה' י"ט בקבב
כ"ז נמה קגעו מ' ימיס כוון דכטמן סבפרק ה' בו כדי נטה ליק לנו ה'
גמיה פלה נעהה נטנה ימיס ותיה' ג' מירוליס ע"ט ועל כוונס ק' טמן לנו
אםנו מזח טגעט' בן וו"כ ט' נרכותינו להזיכר דכל זה כדי סנדע סנט מט
טגעטה כליל' הרהטן ול"ג לתרץ דלמאפלען
הנו רוחין טנס צליינט סלאגסונג טיט נט
דמאנינו כטפל האוצר על פסוק מט יט לייכי
צבית טהין פוג' יט' עוזה נט ליטן צרכ
הנה גמיה טיט צבר צענולדס ואטפ' כווג' דכל
מוועט ה' פוג' יט' נומן צרכה נסרגות
סמעט מטה' כדרל ריקון מין טירנו צרכ'
לעשות צרייך מדס' ע"כ ניחח' כהן דהנו
נדלק כל מס ט' צליינט הרהטן נה' טיט
מקום נט להולען טום דבר הלה' ודרוי
דנס צליינט' הרהטן נטהיר ממיס ט' רמאי
ט' וממנה נטהיר ועל חזותו נטיזר צחה
הנכל' טגעט' טס נט נסרגות מומו וו"כ
רטינו טנס צליינט' סלאגסונג געטה נט :

בְּרֵאשִׁית כָּל־הָרֶבֶת שָׁמַיִם וְאָדָם

נֵס יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ

חנוכה שיצת למסכתא דניסים, היא נס שבארץ-ישראל. יש תשובה של אבא הרוב זכר צדיק לברכה, מדוע הנס היה שמוña ימים. הט"ז לומד מנס השמן של אלישע הנביא והאישה השונמית^ט שצורך מקום אחיזה לנס, לכן ביום הראשון היה צורך להישאר קצת שמן^{טט}. אבא הרוב זכר צדיק לברכה, אומר שזה נכון לגבי נס שנעשה על-ידי בני אדם, אבל ניסים שנעשים יש מהקדוש ברוך הוא, אין צורך במשהו^{טט}. זהו לימוד מיוחד במסכתא דניסים בחנוכה, נס שבארץ-ישראל, הנס האחרון לפני היציאה לגלות. נפגים נס של גילוי הקדוש ברוך הוא לבשר ודם במלוא גבורתו וגדלותו באופן ישר. יש גילוי הנס מראשית ועד אחרית, במידה היוטר גדולה: מראשית של קרייתם סוף ועד אחריות של חנוכה. מכאן הפצת אור, להתבונן במעשה הקדוש ברוך הוא אליונו היום.

וְעַמּוֹן, הַיּוֹם מִלְאָמָר

חנוכה – פרידה מארץ-ישראל

חנוכה הוא העניין האחרון בסדר הזמנים שלנו בארץ חיינו. זה הנס האחרון של ארץ-ישראל⁴⁹. שלמות כל ישראל היא בארץ-ישראל⁵⁰, וגם שלמות התורה היא בארץ-ישראל: "אין תורה כתורת ארץ-ישראל"⁵¹. היא ארץ חיינו במובן הרוחני וגם במובן הגופני-בריאותי, והוא האקלים המתאים לנו. רופא מפורסם חקר ובירר שסיבת המחלות היהודיות המייחודות היא מלחמת שהגוף היהודי שייך לכאן. התגלגלו לאירופה – אבל אין זה שייך למבנה הגוף שלנו, וזה גורם לפעמים לסיבוכים, ובמיוחד מחלות נפש. הבריאות והנוורמליות שלנו מכל הבחינות ובכל המובנים היא פה, בארץ חיינו⁵². בניגוד למצב של התקדמות והתעלות של "מעליין בקדש ולא מורי דין"⁵³, יש ירידת מפני ש"גلينו מארצנו ונתרכזנו מעל אדמתנו"⁵⁴. ישנה הידרדרות פוליטית, רוחנית וקדושתייה. מפני זה יש הבחנות מדרגות בין ישעיהו, שהיה לפני הגלות, ובין ירמיהו, שהיה כבר בזמן הגלות⁵⁵.

חנוכה היא האחיזה האחרונות בסדר החיים נורמלי של יהדות, תורה ומצוות, בארץ חיננו. בימים ההם הופיע סדר אלוהי מיוחד של התפרזותנו האיתית מהחיזות כלל ישראל בארץ חיננו. אנו עומדים על גבול צאתנו מהארץ. אין זה דבר פשוט. מקור האורה של ארץ-ישראל – יש להמשיך במחשבים⁵⁵. דבר ד' ממשיך להתגלות גם במחשבים: "במחשבים הושיבנו"⁵⁶

15 זה תלמודה של בבל⁵⁵. יש תשובה של ה'חותם סופר' בהלכות צדקה⁵⁶ והוא מסיים: "היו שברשبورג באפייה – ועיניו נטויזת לארץ במהרה". והוא מוסיפה: "אני מצפה שדברי תורה אלו – כשיגיעו לארכ' ישראל – יתעללו ויתקדשו בקדושה עליונה יתרה". הוא פוסק הלכה בפרשבורג, אבל כשהדברים יגיעו לאוירא קדישא דארץ ישראל – זה גופא ירומם אותם מתוך הפגיעה עם המקום הטבעי שלהם.

לְמַתָּהָרָה, מִבְּנֵי אֶחָד, מִבְּנֵי אֶחָד

11

זה הטעם שגנרטו לcadlik ח' ימיס
מלוחו פר מפני טבל וטרף נס
כיו נחזקת טמלח' מתיס וח' ג' לתקן טמן
טבור על סיינרו עליון ז' ימיס מוש
טומחה ווס ג' לכתיטת כויתיס ותקונס
לכויג' מכת טמן טבור וכראן כתב טבו
לטס טמן טבור רחוק ד' ימיס וגורכו
ה' ימיס צין כליכ' וחודה ולייג' למידק
למה קצטו ח' ימיס דכוון דטמן זכפְךָ
קי' צו' כדוי לאדליך לילך ג' נמיה טלה
געצה הנם הילג' צו' כלילות ז' ל' זחים
טמן זכפְךָ גה' חלק' וככל לילך כי' עתני'
כמנורא חלק ג' ויטה זולק עד בכקר
ו光明ה זככל הליות נעה נם ועוד י' ל'
טליהר זנתן טמן בגרות כמנורא כטינור
נסיהר כפְךָ מלג' ככתלה וויכר הנם
מ' ג' צלייל ג' ג' זכלייל רה' טמן נתנו כל
טמן בגרות ודלקו כל צלייל וככקר מגהו
ברחות מלגייס טמן וכן' ככל לילך ולילך :

כינור יונתן - ג'ז. סימן ה

בענייני דיום באחרות קדושת חנוכה, דרשתי ביטוד הנס של היום הראשון, שהיה מהשאלה מעט השמן כד' הטז, שוה לא כי' מאי אפשרות של נט על לא דבר, כי זה נאמר רק בעניין גס שע"פ נבייא, שעכ"פ מוגבל הוא מצד של השליחות פ"י כח בשאר חום אבל בנוס שנעשה بلا גורת נביא רק מרעוותא עילאה היד ד' מקוצר לחדר יש מאין. אמנם עיקרה דמיילתא הוא מפני המצווה של שמן זית, שאם היה כל השמן כללה, ונוחודה בריאות, אין זה בכלל שמן זית, ושיטת רשי' מענות ס"ט בחיטים שירדו בעקביהם, שלא ע"י נט כד' החותם שם, היא משומן דעת' נט בריאות אחרת היא ואינט בכלל חיטים כלל, ולא צריך לקרוא דמושבוחיכם למעטם, ההוו קטניות ושאר מיניהם, וה"ג אין זה שמן זית, והיה הכרח להשאיר מעט, וע"כ היה הנס גם ביום ראשון זగם לקביעות שמונה ימים.

גְּדוֹלָה מִזֶּה וְעַמְּדָה מִזֶּה